

ELSEVIER

Available online at www.sciencedirect.com

ScienceDirect

journal homepage: <http://www.elsevier.com/locate/kontakt>

Editorial

*Katarína Žiaková ***Univerzita Komenského v Bratislave, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Ústav ošetrovateľstva, Martin, Slovenská republika*

Vážení čitatelia,

vzhľadom k dlhoročnému tradičnému modelu poskytovania zdravotnej starostlivosti v Slovenskej a Českej republike, keď rozhodovacie kompetencie boli výhradne na strane lekárov, vykonávali sestry predovšetkým závislé činnosti. S nástupom spoločenských zmien po roku 1989 bola do vzdelávania a ošetrovateľskej praxe zavádzaná metóda ošetrovateľského procesu ako pracovného postupu. Zmeny v profesionálnom vzdelávaní priniesli posilnenie autonómie a rozhodovacích kompetencií sestier, čo v dôsledku zvýšilo ich pracovnú a právnu zodpovednosť. V profesionálnej príprave sestier, ktorá je zameraná na poskytovanie kvalitnej a individualizovanej ošetrovateľskej starostlivosti, sa zaviedol koncept praxe založenej na dôkazoch (Evidence Based Practice, EBP). Napriek tomu, že vzdelávacie inštitúcie pripravujú sestry pre jej implementáciu, existuje veľké množstvo bariér, ktoré bránia jej využívaniu v praxi. Potom sa zdá, že teoretická príprava nezodpovedá potrebám praxe a rozdiely medzi teóriou a praxou sa zväčšujú.

Nedostatočné vedomosti o praxi založenej na dôkazoch, zlé pochopenie a negatívny pohľad na výskum, konzervatívny prístup k zavádzaniu overených výsledkov z výskumu, a naopak vyzdvihovanie výsledkov „tradičnej“ starostlivosti sú faktory ovplyvňujúce zavedenie EBP najmä zo strany sestier.

Ani zdravotnícke zaradenia neposkytujú ideálne podmienky pre zavádzanie tohto konceptu do praxe. Absentuje prístup ku kvalitným odborným časopisom a k databázam, ukazuje sa veľká pracovná záťaž sestier pre administratívne a organizačné problémy pracovísk, pre nedostatok informačných technológií, ktoré sa tiež významnou mierou podieľajú na tejto skutočnosti.

Medzi najvýznamnejšie podmienky pre implementáciu ošetrovateľskej praxe založenej na dôkazoch však patria vedomosti a zručnosti sestry. Som presvedčená, že sestry túto výzvu zvládnu a prax založená na dôkazoch je budúcnosť odboru ošetrovateľstva.

* **Korespondenčný autor:** prof. Mgr. Katarína Žiaková, PhD., Univerzita Komenského v Bratislave, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Ústav ošetrovateľstva, Malá Hora 5, 036 01 Martin, Slovenská republika; e-mail: ziakova@jfmed.uniba.sk
<http://dx.doi.org/10.1016/j.kontakt.2015.10.003>